2026/1124

27.5.2026

PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2026/1124

ze dne 26. května 2026

o pozastavení režimu aktivního zušlechťovacího styku pro surový třtinový cukr určený k získání bílého cukru

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 ([1]), a zejména na článek 195 a čl. 229 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Článek 195 nařízení (EU) č. 1308/2013 umožňuje, aby Komise pozastavila režim aktivního zušlechťovacího styku, pokud je trh Unie narušen nebo hrozí, že by mohl být narušen. Toto opatření stanovené uvedeným článkem je obecně použitelné a Komise o něm rozhodla prostřednictvím prováděcího nařízení Komise.

(2) Aktivní zušlechťovací styk je zvláštní celní režim stanovený v článku 256 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ([2]), v jehož rámci lze zboží, které není zbožím Unie, použít na celním území Unie v rámci jedné nebo více zušlechťovacích operací bez cla a poplatků před zpětným vývozem nebo propuštěním do volného oběhu na celním území Unie, na něž se vztahují platná dovozní cla a poplatky. Hospodářské subjekty Unie musí požádat o povolení k použití režimu aktivního zušlechťovacího styku podle čl. 211 odst. 1 uvedeného nařízení.

(3) Pod režim aktivního zušlechťovacího styku spadají dva postupy: buď může být zboží, které není zbožím Unie, dovezeno, zpracováno a případně zpětně vyvezeno (IM-EX), nebo mohou hospodářské subjekty požádat o povolení pro předčasný vývoz zušlechtěných výrobků získaných z rovnocenného zboží, které je zbožím Unie, a poté, v určité časové lhůtě, může být zboží, které není zbožím Unie a bylo nahrazeno rovnocenným zbožím, dovezeno do Unie bez cla a poplatků a propuštěno do volného oběhu na celním území Unie (EX-IM). V případě cukru umožňuje příloha 71-04 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 ([3]) použití rovnocenného zboží mezi surovým třtinovým cukrem kódů KN 1701 13 90 a 1701 14 90 ze zemí mimo Unii a cukrovou řepou kódu KN 1212 91 80 pod podmínkou, že jsou získány zušlechtěné výrobky kódu KN 1701 99 10 (bílý cukr).

(4) Dovozce surového cukru osvobozeného od cla může být jiný hospodářský subjekt než vývozce rafinovaného cukru a může mít sídlo v jiném členském státě. Vývoz bílého cukru nebo cukru ve zušlechtěném výrobku proto může vést k bezcelnímu dovozu surového cukru ze zemí mimo Unii do jiného členského státu, než ve kterém se uskutečnil původní vývoz. Hlavní zásadou režimu aktivního zušlechťovacího styku je, že množství dováženého zboží osvobozeného od cla a poplatků je v rovnováze s odpovídajícím vývozem zpracovaného zboží, do něhož je toto zboží začleněno. Nicméně v situaci EX-IM, kdy se dovoz uskutečňuje v jiném členském státě, může vývoz cukru z jednoho členského státu vést ke zvýšené dostupnosti cukru v jiném členském státu a ovlivnit tak obchod uvnitř Unie.

([1]) Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. L 269, 10.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([3]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 ze dne 28. července 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, pokud jde o podrobná pravidla k některým ustanovením celního kodexu Unie (Úř. věst. L 343, 29.12.2015, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

(5) Co se týče trhu s cukrem v Unii jako celku, obchodní statistiky Eurostatu ukazují, že dovoz v režimu aktivního zušlechťovacího styku se v posledních třech hospodářských letech zvýšil. V hospodářském roce 2022/23 bylo dovezeno 393 371 tun surového cukru a 236 201 tun bílého cukru. V hospodářském roce 2024/25 se dovoz surového cukru zvýšil na 587 472 tun, zatímco dovoz bílého cukru klesl na 154 915 tun, čímž se celkové množství dovozu cukru v režimu aktivního zušlechťovacího styku zvýšilo na 742 387 tun, což odpovídá 5 % poptávky na trhu Unie.

(6) V prvních třech měsících hospodářského roku 2025/26 bylo v režimu aktivního zušlechťovacího styku dovezeno 257 405 tun surového cukru a 61 537 tun bílého cukru. Ve srovnání s prvními třemi měsíci hospodářského roku 2024/25 se využití režimu aktivního zušlechťovacího styku zvýšilo o 43 %. Pokud bude toto tempo dovozu pokračovat, mohl by dovoz v režimu aktivního zušlechťovacího styku za celý hospodářský rok nakonec představovat 8 % odhadované poptávky v Unii pro hospodářský rok 2025/26.

(7) Z informací obsažených v oznámeních členských států o cenách bílého cukru, ploše, na níž se pěstuje cukrová řepa, a produkci bílého cukru, předložených podle prováděcího nařízení Komise (EU) 2017/1185 ([4]), vyplývá, že nedávné období vysokých cen cukru zvýšilo finanční atraktivitu této plodiny, což vedlo mezi hospodářskými roky 2023/24 a 2024/25 ke zvětšení plochy, na níž se pěstuje cukrová řepa. Odpovídající výroba bílého cukru se zvýšila z 15,6 milionu tun v hospodářském roce 2023/24 na 16,6 milionu tun v hospodářském roce 2024/25. Ve stejném období zůstala poptávka v Unii stabilní na úrovni 15,3 milionu tun.

(8) Zvýšená dostupnost, stagnující poptávka a silný pokles cen na světovém trhu vedly od začátku roku 2024 k poklesu průměrné ceny bílého cukru v Unii. Poslední dostupná průměrná cena v Unii z ledna 2025 činí 516 EUR za tunu, což je pokles oproti nejvyšší ceně z prosince 2023, která činila 856 EUR za tunu.

(9) Několik účastníků unijního trhu reagovalo na nadměrnou nabídku snížením produkce cukrové řepy a bílého cukru v Unii. V hospodářském roce 2025/26 se plocha, na níž se pěstuje řepa, zmenšila o 12 %. Díky příznivým pěstitelským podmínkám se však odhadovaná produkce bílého cukru snížila pouze o 3 % na 16 milionů tun. Vzhledem k situaci na světovém trhu se očekává, že velká část nadměrné produkce bude přidána k již významným zásobám cukru v Unii, které podle oznámení členských států předložených podle prováděcího nařízení (EU) 2017/1185 činily na konci hospodářského roku 2024/25 2,3 milionu tun, což je nárůst oproti začátku hospodářského roku 2022/23, kdy zásoby činily 1,5 milionu tun.

(10) Kromě zmenšení plochy, na níž se pěstuje cukrová řepa, se reakce trhu projevila i v intenzivnějším vývozu bílého cukru. Obchodní statistiky Eurostatu za období 2022/23 až 2024/25 ukazují, že trh s cukrem v Unii se přeměnil z trhu s čistým dovozem na trh s čistým vývozem. V tomto období se běžný vývoz cukru zvýšil z 0,6 milionu tun na 1,6 milionu tun, zatímco běžný dovoz klesl z 2,3 milionu tun na 0,6 milionu tun. To se odrazilo v nižší potřebě dovozu cukru ze třetích zemí na trh Unie a přebytku produkce Unie.

(11) Podle obchodních statistik Eurostatu se mezi hospodářskými roky 2022/23 a 2024/25 běžný dovoz a dovoz v režimu aktivního zušlechťovacího styku celkově snížil ze 3 milionů tun na 1,4 milionu tun cukru. Nicméně dovoz v režimu aktivního zušlechťovacího styku v hospodářském roce 2024/25 představoval 54 % celkového dovozu cukru, což je nárůst oproti 21 % v hospodářském roce 2022/23. V prvních třech měsících hospodářského roku 2025/26 se dovoz v režimu aktivního zušlechťovacího styku rovnal 58 % celkového dovozu. V důsledku většího využití režimu aktivního zušlechťovacího styku se stále více snižuje poptávka po cukru, který pochází z Unie, a oslabuje se účinek snížení běžného dovozu a zvýšení běžného vývozu na trh.

([4]) Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/1185 ze dne 20. dubna 2017, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 a (EU) č. 1308/2013, pokud jde o oznamování informací a dokumentů Komisi, a kterým se mění a ruší několik nařízení Komise (Úř. věst. L 171, 4.7.2017, s. 113, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2017/1185/oj).

(12) Přechod od běžného dovozu cukru k dovozu v režimu aktivního zušlechťovacího styku navíc vyvíjí další tlak na průměrnou cenu v Unii, neboť průměrná dovozní hodnota (náklady, pojištění a přepravné (dále jen „CIF“)) dovozu v režimu aktivního zušlechťovacího styku je nižší než průměrná hodnota CIF běžného dovozu. V režimu aktivního zušlechťovacího styku mohou hospodářské subjekty z Unie bezcelně a bez poplatků dovážet taktéž cukr, který pochází z konkurenceschopnějších zemí a ne pouze ze zemí, které mají preferenční přístup na trh Unie. Zejména rostoucí podíl dovozu surového cukru, který může být v případě režimu aktivního zušlechťovacího styku EX-IM rafinován a propuštěn do volného oběhu na vnitřním trhu Unie, vyvíjí tlak na ceny cukru v Unii tím, že více vystavuje trh Unie nízkým cenám světového trhu a zpomaluje oživení trhu. Taktéž snižuje účinnost pečlivě nastavených ujednání o přístupu na trh vyjednaných v rámci dvoustranných a mnohostranných obchodních dohod, kde je cukr považován za citlivý produkt, jak požadovala skupina na vysoké úrovni pro cukr ve své zprávě ze dne 5. července 2019 ([5]).

(13) Příkladem může být skutečnost, že v hospodářském roce 2024/25 se průměrná hodnota CIF surového třtinového cukru kódu KN 1701 14 90 dovezeného v režimu aktivního zušlechťovacího styku rovnala 469 EUR za tunu, zatímco průměrná hodnota CIF běžně dovezeného surového třtinového cukru kódu KN 1701 14 10 činila 604 EUR za tunu. Tyto ceny CIF se vypočítávají na základě hodnoty a objemu dovozu podle obchodních statistik Eurostatu. Při běžném dovozu se surový třtinový cukr, který se dováží za účelem získání bílého cukru, zařazuje pod kód KN 1701 14 10, který podléhá režimu konečného užití. V režimu aktivního zušlechťovacího styku se pro surový třtinový cukr dovážený za účelem získání bílého cukru používá kód KN 1701 14 90.

(14) I když je dovoz cukru v režimu aktivního zušlechťovacího styku v rovnováze s vývozem zušlechtěných výrobků, nadměrné využívání režimu aktivního zušlechťovacího styku, zejména co se týče dovozu surového třtinového cukru určeného k získání bílého cukru, snižuje na trhu Unie poptávku po cukru pocházejícím z Unie. Dále to oslabuje vyjednávací pozici výrobců cukru v Unii, zpožďuje uzavírání smluv a zvyšuje pravděpodobnost hromadění zásob a prodeje za snížené ceny. Tyto následky mohou změnit tvorbu cen a plánování prodeje na trhu Unie, a způsobit tak narušení trhu.

(15) Na základě výše uvedených skutečností se Komise domnívá, že trh s cukrem v Unii je narušen a může být dále narušen neustále rostoucím podílem dovozu v režimu aktivního zušlechťovacího styku, zejména pokud jde o surový třtinový cukr používaný k získání bílého cukru, jehož hodnota CIF je nižší než hodnota CIF běžného dovozu a jehož cena je výrazně nižší než průměrná cena v Unii.

(16) V rámci odvětví cukru by proto mělo být pozastaveno používání režimu aktivního zušlechťovacího styku pro surový třtinový cukr používaný k získání bílého cukru. Vzhledem k tomu, že nárůst dovozu v režimu aktivního zušlechťovacího styku se týká především dovozu surového třtinového cukru, který má největší podíl na celkovém využití režimu aktivního zušlechťovacího styku a vykazuje největší cenový rozdíl oproti běžnému dovozu, je přiměřené pozastavit používání režimu aktivního zušlechťovacího styku pouze částečně, což znamená pouze pro surový třtinový cukr používaný k získání bílého cukru.

(17) Aby se zabránilo dalšímu narušení trhu, mělo by být ode dne vyhlášení tohoto nařízení v *Úředním věstníku Evropské unie* pozastaveno udělování nových povolení k režimu aktivního zušlechťovacího styku pro surový cukr kódů KN 1701 13 90 a 1701 14 90 používaný k získání bílého cukru a k používání cukru jako rovnocenného zboží podle přílohy 71–04 nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446. Aby byla zachována právní jistota a zabránilo se narušení smluvních závazků, které již existují na základě povolení, která již byla udělena, mělo by být stanoveno přechodné období v délce třiceti dnů, po jehož uplynutí by měla být tato stávající povolení, která opravňují k použití režimu aktivního zušlechťovacího styku pro surový třtinový cukr nebo k použití rovnocenného zboží, pozastavena.

(18) S ohledem na odhady produkce pro hospodářský rok 2025/26 a nahromaděné zásoby, které budou převedeny do hospodářského roku 2026/27, se očekává, že trh by mohl být narušen dovozem v režimu aktivního zušlechťovacího styku i po skončení stávajícího hospodářského roku 2025/26. Je proto vhodné pozastavit příslušný režim aktivního zušlechťovacího styku pro surový třtinový cukr na období 12 měsíců do 27. května 2027. Komise přezkoumá dopad pozastavení do šesti měsíců ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost.

(19) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem Výboru pro společnou organizaci zemědělských trhů – Plodiny na orné půdě a olivový olej,

([5]) https://agriculture.ec.europa.eu/farming/crop-productions-and-plant-based-products/sugar_en?prefLang=cs.

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

1. Ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost se pozastavuje používání režimu aktivního zušlechťovacího styku pro surový třtinový cukr kódů KN 1701 13 90 a 1701 14 90 používaného k získání zušlechtěných výrobků kódu KN 1701 99 10 (bílý cukr).

2. Odstavec 1 se nevztahuje na dovozy uskutečněné v režimu aktivního zušlechťovacího styku po dobu 30 dnů ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost na základě povolení platných k tomuto dni.

Článek 2

Do šesti měsíců ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost Komise přezkoumá dopad pozastavení stanoveného v článku 1 a přijme veškerá nezbytná opatření.

Článek 3

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se do dne 27. května 2027.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.

V Bruselu dne 26. května 2026.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN